

8 decembrie 2015

Dj8 nr. 504

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la gazele naturale (nr.432 din 03.11.2015)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, și ale Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și expune următoarele.

I. Observații generale:

1. Proiectul de lege are ca scop armonizarea legislației naționale cu cea comunitară prin transpunerea parțială a *Directivei nr.2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă a gazelor naturale și de abrogare a Directivei nr.2003/55/CE, Directivei nr.2004/67/CE privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaz natural și Regulamentului (CE) nr.715/2009 privind condițiile de acces la rețele pentru transportul gazelor naturale.*

Potrivit Notei informative scopul proiectului este stabilirea unui cadru legal adecvat în vederea încurajării întrării de noi participanți pe piața gazelor naturale, care va contribui la dezvoltarea concurenței, precum și la sporirea securității aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali.

Astfel, prin proiectul de lege se propune stabilirea unor reguli, condiții și principii prevăzute în Pachetul energetic III, care vor avea impact benefic asupra întregii economii naționale, prin aprovizionarea întreprinderilor mici și mijlocii cu gaze naturale în mod fiabil, la prețuri competitive și transparente, iar consumatorii finali vor beneficia de dreptul de a alege furnizorul de gaze naturale la prețuri negociate.

Obligația de armonizare a legislației naționale cu principiile sistemului de drept al Uniunii Europene a fost asumată de Republica Moldova prin semnarea Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, ratificat de Parlament prin Legea nr.112 din 02.07.2014.

Prin proiectul în cauză se extind competențele Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (*în continuare ANRE*) prin acordarea atribuțiilor de:

- a aplica sancțiuni de la 1% pînă la 5 % și de la 5% pînă la 10% din cifra de afaceri anuală pentru încălcarea obligațiilor stabilite în sarcina întreprinderilor de gaze naturale;

- a elibera autorizații pentru conductele directe de gaze naturale și autorizații pentru sisteme de distribuție închise;

- certificarea operatorului sistemului de transport;

- aprobarea planurilor de dezvoltare a rețelelor de gaze naturale ș.a.

2. Cu referire la crearea pieței concurențiale a energiei prin intrarea pe piața energetică națională a unor noi participanți, atenționăm că potrivit Hotărîrii Guvernului cu privire la Strategia energetică a Republicii Moldova pînă în anul 2030 nr.102 din 05.02.2013, *noii jucători vor fi interesați să intre pe piața din Republica Moldova doar dacă aceasta va fi pe deplin concurențială, cu un cadru de reglementare transparent și predictibil, iar pentru ca investitorii să poată identifica costurile marginale pe termen scurt și pe termen lung piața va furniza semnalele de preț necesare. Pentru aceasta, Republica Moldova va dezvolta capacitatea ANRE și a operatorilor rețelei de transport și pieței de energie electrică și gaze naturale pentru a furniza instrumentele de piață întru tranzacționarea concurențială a energiei electrice și a gazelor naturale, precum și a capacităților transfrontaliere.*

3. Cît privește procedura de înaintare a proiectului de lege, menționăm că deși acesta conține informația privind analiza preliminară a impactului de reglementare, aceasta nu a fost anexată la Nota informativă. Din acest considerent, comunicăm că, este oportună efectuarea și prezentarea acesteia conform prevederilor art.4 și art.13 din Legea privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzători nr.235-XVI din 20.07.2006. La fel, atenționăm și asupra faptului că, potrivit normelor art.22 din Legea nr.780/2001, urmau a fi prezentate expertizele: economică, financiară, științifică, ecologică și de alt gen, inclusiv tabelul de divergențe privind compatibilitatea cu legislația comunitară, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate.

La fel, menționăm că, în conformitate cu art.34 din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012, proiectele de acte legislative și normative care au sau pot avea impact anticoncurențial urmează a fi transmise spre avizare Consiliului Concurenței.

II. În vederea respectării procedeeleor tehnicii legislative, la proiectul supus avizării menționăm următoarele:

- Cu referire la părțile constitutive ale actului legislativ, potrivit art. 24 alin.(2) lit.b) și c) și art. 26 alin.(1) din Legea nr.780/2001, preambulul expune finalitățile urmărite de Parlament prin adoptarea actului legislativ, iar clauza de adoptare stabilește temeiul legal de adoptare a actului legislativ și categoria lui.

În același timp, art.30 lit.c) și d) din Legea nr.780/2001 dispune că, dispozițiile finale și tranzitorii ale actului legislativ cuprind prevederi referitoare la compatibilitatea noilor reglementări cu cele ale legislației comunitare, precum și indicarea, după caz, a perioadei de punere în aplicare a normelor armonizate cu prevederile legislației comunitare.

În baza acestor reglementări, rezumăm că actul legislativ de transpunere a legislației comunitare trebuie să conțină următoarele referințe, după cum urmează:

(1) norma privitoare la transpunerea Directivei comunitare necesită a fi menționată înaintea clauzei de adoptare a legii;

(2) la articolul consacrat dispozițiilor finale și tranzitorii se va indica:

a) data intrării în vigoare a legii. În cazul în care legea va intra în vigoare la data publicării, acest fapt nu va fi menționat în proiect, din motiv că momentul intrării în vigoare a legii este prevăzut la art.76 din Constituție și art.1 alin. (4) din Legea nr.173-XIII din 6 iunie 1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale. Se va stabili doar o dată concretă de intrare a vigoare a legii ulterioară publicării;

b) dacă legea supusă modificării este compatibilă sau parțial compatibilă cu Directiva supusă transpunerii. **În cazul transpunerii parțiale, se vor menționa articolele din Directivă compatibile cu legea supusă modificării;**

c) perioada de punere în aplicare a noilor reglementări:

- cu însărcinarea Guvernului de a prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în corespundere cu legea adoptată, precum și cu Directiva comunitară, în cazul în care Directiva urmează a fi transpusă în mai multe acte legislative.

- cu indicarea, după caz, a organului administrației publice centrale responsabil de a aduce actele normative în corespundere cu legea adoptată (modificată).

• În aceeași ordine de idei, propunem ca Capitolul XII *Furnizarea gazelor naturale* din proiect să fie plasat după Capitolul VI *Distribuția gazelor naturale*, pentru a fi în concordanță cu art.10 alin.(1) din proiect.

• În preambul este necesar a se corecta data adoptării și titlul Directivei nr.2004/67/CE. Astfel, textul "*din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze securitatea aprovizionării cu gaze naturale*" se va substitui cu textul "*din 26 aprilie 2004 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaz natural*";

• **La art.1 alin.(2), lit.b)** se regăsește de 2 ori. Nu este clar de ce *importul gazelor naturale* și *evaluarea conformității gazelor naturale* nu cad sub incidența proiectului de lege, pe când noțiunea de *transport al gazelor naturale* include transmiterea fluxurilor transfrontaliere de gaze naturale, iar art.3 alin.(2) lit.b), art.19 alin.(4), art.39 din proiect fac trimitere la respectarea parametrilor de calitate, a indicatorilor de calitate stabiliți și a conformității calității gazelor naturale extrase ca zăcămint natural sau produse în mod artificial pe teritoriul Republicii Moldova.

• **La art.2,**

- cu scop de rigoare redacțională propunem ca din noțiunea "*metodologii de calculare a prețurilor și a tarifelor reglementate*" se vor exclude cuvintele "*(în continuare Agenția)*", iar în noțiunile "*servicii auxiliare*", "*tarif de racordare*", art.3, art.4 se va da denumirea completă a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Cuvintele "*(în continuare Agenția)*" se vor include în art.6 sfârșitul alin.(1).

- în noțiunea "*zonă de protecție a rețelelor de gaze naturale*", este necesar a se denumi regulamentul la care se face referire;

- cu referire la noțiunea de "*transport al gazelor naturale*" atenționăm că, în ședința plenară din 20 noiembrie 2015 Parlamentul a adoptat proiectul de lege nr.178 din 05.05.2015, prin care s-a modificat noțiunea dată, invocându-se că aceasta a creat dificultăți în activitatea ANRE, a operatorului rețelei de transport, a utilizatorilor de sistem, precum și la stabilirea cheltuielilor ce urmau a fi incluse în tarifele reglementate pentru transportul gazelor naturale. Prin urmare, este necesară corelarea acestor noțiuni;

- atenționăm că definiția de "*societate comercială mică*" se regăsește nici în una din directivele care se transpun, dar nici în Codul civil. Concomitent, art.2 alin. (3) din Legea privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii 206-XVI din 07.07.2006 stabilește că "*este întreprindere mică agentul economic ce corespunde următoarelor criterii: număr mediu scriptic anual de salariați de cel mult 49 de persoane, sumă anuală a veniturilor din vânzări de cel mult 25 milioane de lei și valoare totală anuală de bilanț a activelor ce nu depășește 25 milioane de lei, cu excepția agenților economici care cad sub incidența alin.(2)*". În acest sens, propunem reexaminarea noțiunii respective, ținându-se cont de reglementările existente în legislația națională. Obiecția este valabilă și la art.4 în noțiunea "*consumatori protejați*", art.89 alin.(1).

• **La art.6**

- **alin.(3)**, sintagma "*Regulamentului Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică*" se va substitui cu sintagma "*Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică*". Obiecția este valabilă și pentru alin.(7).

- **alin.(4)** stabilește că *Directorii Consiliului de administrație și personalul Agenției, la îndeplinirea atribuțiilor de reglementare a sectorului de gaze naturale, acționează în mod independent de orice interes de piață, precum și nu solicită și nu acceptă instrucțiuni directe din partea Guvernului, a Parlamentului, a organelor centrale de specialitate ale administrației publice sau din partea altor autorități*. Concomitent, atenționăm că potrivit art.11 alin.(1) din proiect, *Guvernul poate impune întreprinderilor de gaze naturale obligații de serviciu public în interesul economic general, pentru a asigura securitatea, inclusiv securitatea aprovizionării cu gaze naturale, continuitatea, calitatea și prețurile furnizărilor, precum și protecția mediului*.

Este de înțeles introducerea normei alin.(4) al art.6 din proiect, dar în ultimul timp se observă că independența decizională privind stabilirea mărimii tarifelor la energia electrică și gazelor naturale nu este obiectivă și vine în defavoarea

cetățeanului/consumator final. Prin urmare, Hotărârile ANRE au nemulțumit atât consumatorii, cât și furnizorii, care au cerut tarife mai mari, anticipând un val de scumpiri la produse și servicii.

Totodată, Curtea Constituțională, în **Hotărârea sa nr.3 din 20.01.2015**, punctele 57, 58 a apreciat că, potrivit legislației comunitare, independența autorității de reglementare este o cerință legală obligatorie în Uniunea Europeană, însă aceasta **nu exclude controlul judiciar și controlul parlamentar**. Pe lângă aprecierea dată, pct.51 stabilește că **directorul general al Consiliului de administrație al ANRE** deține o funcție publică, fiind o persoană oficială de stat, **exponent al unui interes public deosebit**. Totodată, în pct.48 din hotărâre Curtea menționează că, *potrivit pct.17 din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, directorul Consiliului de administrație se angajează să acționeze independent și obiectiv, în interes public, fără a solicita sau urma instrucțiuni de natură politică. În acest sens, fiecare director depune o declarație de angajament și o declarație de interese, indicând absența oricăror interese care ar putea fi considerate susceptibile de a-i prejudicia independența.*

În acest sens, reiterăm că interesele consumatorilor ar trebui să se afle în vizorul ANRE în scopul evitării abuzurilor de poziție dominantă.

- La **art.7**,

- **alin.(2)** lit.f), în ce privește atribuția Agenției de a asigura ca prețurile și tarifele reglementate și metodologiile de calculare a acestora să fie aprobate cu suficient timp înainte de intrarea lor în vigoare, considerăm că, sintagma "*cu suficient timp*" lasă loc de interpretări și necesită a fi indicat un termen concret;

- **alin.(6)**, textul "*Agenția colaborează cu ministerele și cu alte organe centrale de specialitate ale administrației publice*" urmează a fi corelat cu art.107 alin.(2) din Constituție, art.21 și art.22 din Legea cu privire la Guvern nr.64-XII din 31 mai 1990 și art.9 și art.17 din Legea privind administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04.05.2012, care fac trimitere la "ministere care sînt organe centrale de specialitate" și "alte autorități centrale. Astfel, cuvintele "*organe centrale de specialitate ale administrației publice*" se vor substitui cu sintagma "*autorități administrative centrale*".

- La **art.9** alin.(4), cu referire la termenul de "*15 zile lucrătoare*" este nevoie de specificat momentul curgerii acestui termen.

- **Art.13** alin.(5), se propune ca *titularul de licență să fie în drept să externalizeze servicii*, cu acordul prealabil al ANRE, altei persoane fizice sau juridice care vor conduce, în mod obligatoriu, la reducerea costurilor și la eficientizarea activității aferente serviciului externalizat. Atenționăm că, în cazul *externalizării unui serviciu*, această procedură va fi considerată ca o subcontractare către furnizori care dețin licențe cu același gen de activitate (de producere, transport, distribuție, stocare sau furnizare). Astfel, se va urmări separarea pe gen de activitate desfășurată. Totodată, în cazul examinării solicitării de *externalizare a unui serviciu*, Agenția trebuie să respecte procedura de consultare publică, plasînd pe pagina sa electronică decizia finală în acest sens. Aceste lucruri necesită a fi

concretizate în art.13 al proiectului, precum și includerea în art.2 a noțiunii de *externalizare a unui serviciu*.

- **Art.14**

- **alin.(1)**, urmează a se exclude trimiterea la art.12 alin.(2) **lit.g)**, deoarece alin.(2) conține literele a) - f);

- **alin.(2)**, propunem introducerea unei litere noi – lit.e) care să prevadă că *persoanele care solicită licență în domeniul gazelor naturale să prezinte ANRE-ului avizul pozitiv de expertiză, eliberat de către organismul de expertiză în domeniul securității industriale*. Aceasta deoarece în conformitate cu art.5 din Legea privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase nr.116 din 18.05.2012, *la categoria obiectelor industriale periculoase sînt raportate întreprinderile sau secțiile acestora, sectoarele, terenurile ori alte obiecte care conțin instalații tehnice sau tehnologice a căror ieșire din funcțiune poate provoca avarii*.

- Cu referire la conținutul **alin.(2)** și **alin.(3)**, observăm că practic se repetă, din care motiv propunem completarea dispoziției alin.(2) după cuvîntul "stocarea" cu cuvîntul ", furnizarea" și respectiv, excluderea alin.(3) din art.14.

- La **art.16**, alin.(9) este necesar a se redacta în sensul ca reluarea valabilității licenței să se efectueze atît *în temeiul hotărîrii Agenției aprobate în baza hotărîrii instanței de judecată, în condițiile legii*, cît și doar *în temeiul hotărîrii Agenției*, deoarece suspendarea licenței poate fi efectuată la cererea titularului de licență (art.16 alin.(2)) și în acest caz nu este nevoie ca Agenția să se adreseze în instanță de judecată.

- **Art.30 alin.(2) în lit.c)**, condițiile de furnizare a serviciilor întreprinderii de gaze naturale integrale pe verticală, urmează a se însemna cu cratimă, întru respectarea alin.(6) al art.32 din Legea nr.780/2001;

- La **art.34** se prevede instituirea funcției de agent de conformitate care urmează să monitorizeze respectarea de către operatorul sistemului de transport a programului de conformitate. Alin.(3) al acestui articol stabilește că, agentul de conformitate poate fi o persoană fizică sau juridică care urmează să fie independentă în toate acțiunile sale în raport cu operatorul sistemului de transport și candidatura acestuia se va propune spre aprobare Agenției de către operatorul sistemului de transport. Reiterăm că, acest articol urmează a fi completat cu norme exprese referitoare la criteriile de selectare/ocupare a funcției respective, mai ales că alin.(5) al aceluiași articol reglementează că, Agenția este în drept să respingă persoana propusă în calitate de agent de conformitate din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională.

- La **art.62**, în alineatele (2) și (3), se prevede că persoanele fizice și juridice, indiferent de forma de proprietate și de organizare juridică, care au în proprietate instalații de gaze naturale *sînt în drept să le transmită, cu titlu gratuit în proprietatea operatorului de sistem*. La fel, și **art.63** din proiect se referă doar la construcția conductelor directe de gaze naturale, însă nu conține norme cu privire la conductele directe de gaze naturale existente. Normele proiectului de lege urmează a fi completate cu reglementări suplimentare privind respectarea dreptului

de proprietate a persoanelor fizice posesori ai dreptului de proprietate asupra cotelor valorice a unor segmente de conducte directe de gaze naturale obținute în mod legal în rezultatul privatizării. Actualmente, prin aceste conducte se distribuie gaze către consumatori finali, însă modalitatea de transmitere în gestiune a conductelor directe de gaze naturale, de achitare a unei plăți proprietarului nu este reglementată de actele normative.

În cazul în care o bună parte din acești posesori vor refuza transmiterea cu titlu gratuit în proprietatea operatorului de sistem a bunurilor sale, invocând valoarea investiției pentru acest bun, precum și imposibilitatea exproprierii acestora, constatăm existența unei lacune de reglementare.

Astfel, art.7 din Legea cu privire la energetică nr.1525-XIII din 19.02.1998, stabilește expres că, în energetică, proprietatea poate fi publică sau *privată*, iar **investițiile în energetică nu pot fi expropriate**, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația națională și de acordurile internaționale. *În caz de expropriere a investiției, statul garantează despăgubirea echivalentă valorii ei juste de piață.*

Raportînd normele în cauză la prevederile constituționale ce reglementează dreptul de proprietate (art.9 alin. (1) și (2), art.46 alin.(1) și (2) și art.127 alin.(1)), a Codului civil, menționăm că, proprietatea este publică și privată, ea este ocrotită de stat și nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului. Dreptul la proprietatea privată este garantat și exproprieria nu se poate face decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

Luînd în considerație că **art.15** alin.(1) din proiect prevede expres că, *titularul de licență este obligat să nu întrerupă prestarea de servicii și furnizarea gazelor naturale*, cu excepția cazurilor de neplată, a motivelor tehnice și de securitate stipulate în contracte, iar *operatorul de sistem este obligat să acorde acces la rețelele de transport și de distribuție a gazelor naturale tuturor utilizatorilor de sistem existenți sau potențiali, în mod transparent, obiectiv și fără discriminare* (art.55), art.62 și art.63 din proiect necesită a fi completate cu reglementări concrete în acest sens.

În această ordine de idei, conchidem că, precum instalațiile de racordare montate de operatorul de sistem devin proprietatea operatorului de sistem (art. 62 alin.(2) din proiect), la fel și instalațiile de racordare montate de alte persoane autorizate care aparțin consumatorilor finali rămîn a fi în proprietatea consumatorilor finali, și acestea nu pot fi transmise cu titlu gratuit în proprietatea operatorului de sistem, ci *investițiile efectuate de consumatorii finali urmează a fi compensate* și apoi transmise în gestiune operatorului de sistem, sau urmează a se stabili anumite plăți pentru distribuția și furnizarea gazelor naturale prin aceste conducte.

La examinarea proiectului de lege este necesar a se ține cont de drepturile legitime și interesele tuturor subiecților participanți la procesul de producere, transport, stocare, distribuție, furnizare și consum a gazelor naturale.

Prin urmare, în scopul creării cadrului juridic necesar pentru asigurarea eficienței și fiabilității sistemului energetic la distribuția și furnizarea gazelor

naturale, propunem ca art.62, art.63 din proiect să fie modificate în sensul ca persoanele fizice și juridice, care dețin titluri de proprietate asupra instalațiilor de gaze naturale, cotelor valorice din conducta de gaze naturale (în metri, kilometri), să poată transmite în gestiune aceste bunuri operatorului de sistem contra unei plăți justificate pentru acest serviciu, și nicidecum transmiterea cu titlu gratuit a dreptului de proprietate operatorului de sistem.

Procedura și condițiile de transmitere în gestiune a acestor bunuri, urmează a fi reglementate într-un Regulament aprobat de Agenție.

- La **art.69**,

- **alin.(5)**, nu este clară situația când consumatorul casnic nu a solicitat instalarea unui echipament de măsurare inteligent, însă fiind dat în exploatare un bloc nou de locuit, acest echipament a fost instalat, de ce consumatorul casnic ar trebui să suporte cheltuielile de procurare, **de întreținere și de înlocuire a echipamentului de măsurare respectiv?** În acest sens, este necesar a pune în condiții egale și nediscriminatorii pe toți consumatorii casnici și instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare să fie suportate, la fel, de operatorul sistemului de distribuție. Iar excepția referitoare la situația când consumatorul casnic solicită instalarea unui echipament de măsurare inteligent, aceasta urmează să suporte doar cheltuielile de procurare, pe când cheltuielile de instalare, sigilare, verificare metrologică, întreținere, reparare și înlocuire a echipamentelor de măsurare să fie suportate de operatorul sistemului de distribuție, care va beneficia de înregistrarea orară a volumelor de gaze naturale consumate, echipamente moderne și eficiente economic;

- **alin.(9)**, urmează a fi revăzut prin prisma oportunității normei, deoarece aceasta are ca scop permiterea instalării la consumatorii casnici a echipamentelor de măsurare inteligente, care pe lângă faptul că, vor fi achitate de dîșii, tot ei vor suporta și cheltuielile de instalare, sigilare, verificare metrologică, întreținere, reparare și înlocuire a echipamentelor de măsurare, toate acestea fiind în defavoarea consumatorului casnic.

- La **art.78**,

- **alin.(2)**, trimiterea la art.72 nu este corectă, deoarece acesta nu conține informații referitoare la lucrările rețelilor de gaze naturale ce pot fi efectuate de operatorii de sistem. Astfel, trimiterea urmează a fi la **art.74** din proiect;

- **alin.(3)**, sintagma "*autorităților administrației publice locale*" se va substitui cu sintagma "*unităților administrativ-teritoriale*", deoarece terenul expropriat care va fi dat în folosință cu titlu gratuit operatorului de sistem nu poate aparține autorităților publice, luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului) pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale, ci aparține unităților administrativ-teritoriale.

- La **art.80**, este necesar a se concretiza care furnizor își va asuma responsabilitatea de echilibrare pentru consumatorul noncasnic care are încheiate în același timp contracte de furnizare a gazelor naturale cu mai mulți furnizori.

Probabil, ar fi rezonabil ca această atribuție să-i revină furnizorului de la care se ia cel mare volum de gaze.

- La **art.82, lit.k)** nu este compatibilă cu drepturile consumatorilor finali.
- La **art.83**

- **alin.(3)**, se prevede termenul de cel puțin 10 zile de la data expirării termenului limită de achitare, indicat în factura de plată pentru deconectarea instalațiilor de gaze naturale ale consumatorului final de la rețeaua de gaze naturale pe motivul neachitării de către acesta a facturii de plată. Atenționăm că acest termen este prea scurt și urmează a fi revăzut, mai ales că mulți concetățeni pleacă la munci peste hotarele țării pe termen de 2-3 luni. Astfel, sugerăm ca temei pentru deconectarea instalațiilor de gaze naturale ale consumatorului final de la rețeaua de gaze naturale, să fie stabilit un anumit volum consumat de gaze naturale, pentru a diminua numărul de deconectări;

- **alin.(9)** - considerăm că este de prisos și urmează a fi omis, deoarece informația *referitoare la deconectarea de la și reconectarea la rețelele de gaze naturale a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorilor finali se stabilesc în prezenta Lege, în Regulamentul de furnizare a gazelor naturale, precum și în Regulamentul privind racordarea*, se regăsește în alin.(8) al acestui articol.

- La **art.86 alin.(2)**

- **lit.b)** se prevede că, furnizorul este obligat să prezinte consumatorului final *informații privind situațiile în care furnizorul este în drept să perceapă plată preventivă pentru gazele naturale furnizate consumatorilor finali*. Considerăm că, prezența acestui text în lege este inadmisibilă, deoarece *furnizorul nu trebuie și nici nu poate să perceapă plată preventivă pentru gazele naturale ce urmează a fi furnizate consumatorilor finali*. Obiecția este valabilă și pentru alin.(5) al acestui articol, art.87 alin.(2) lit.i);

- **lit.d)**, textul *"referitor la compensațiile ce urmează a fi achitate consumatorilor finali"* se va completa cu cuvintele *"în cazul încălcării de către furnizor a obligațiilor sale"*, întru concretizarea oferirii acestor compensații din partea furnizorului către consumatorul final și concordanței cu lit.i) alin.(2) din art.87.

- La **art.87,**

- **alin.(3)**, se prevede cazul când contractul de furnizare a gazelor naturale se încheie prin intermediari, consumatorul final urmează să fie notificat cu privire la condițiile contractuale înainte de încheierea contractului. Atenționăm, că proiectul de lege nu conține alte reglementări privind încheierea de contracte prin intermediari și în cazul în care se va decide că norma în cauză va rămâne în lege, este necesar a se specifica cine ar putea fi intermediari.

- **alin.(11)**, nu este clar care sunt cazurile când furnizorul care furnizează în contextul obligației de serviciu public și furnizorul de ultimă opțiune sunt în drept să suspende sau să rezilieze în mod unilateral contractul de furnizare a gazelor naturale. Este necesar a se concretiza în lege aceste situații întru evitarea abuzului din partea acestor furnizori.

• La **art.89**, alin.(1), urmează a se concretiza că consumatorii casnici și societățile comerciale mici au dreptul de a fi aprovizionați cu gaze naturale la tarife reglementate.

• La **art.90**, alin.(3), trimiterea la "**art.15 alin.(7)-(8)**" urmează a se substitui cu "**art.15 alin.(8)-(9)**".

• La **art.113**, alin.(4), se propune ca *încălcările prevăzute la alin.(3) din art.113 săvârșite în mod repetat de către titularului de licență se vor sancționa cu amendă în valoare de 10 % din cifra anuală de afaceri a acestora*. Nu este clar de ce doar titularilor de licență li se vor aplica *amenda în valoare de 10 % din cifra anuală de afaceri*, iar titularii de autorizații au rămas nementionați în norma dată. Astfel, întru evitarea tălmăcirilor diferite, sugerăm completarea acestui alineat.

• La **art.114**,

- cu referire la momentul intrării în vigoare a legii, considerăm oportun ca legiuitorul să prevadă o anumită dată de intrare în vigoare a legii ulterioară publicării, întru evitarea stabilirii de termene diferite de intrare în vigoare a legii pe diverse capitole. Totodată, la alin.(20) se propune ca Agenția, în termen de 24 luni de la intrarea în vigoare a legii, va aduce actele sale normative de reglementare în concordanță cu prezenta lege. Considerăm că termenul de "*24 luni*" este un termen exagerat, și legea va putea produce efecte numai după expirarea acestui termen;

- alin.(9) stabilește că, *Regulamentul privind rețelele de gaze naturale va deveni caduc* după intrarea în vigoare a Codului rețelilor de gaze naturale aprobat de Agenție. Menționăm că caducitatea este situația unui act juridic pe care un fapt posterior îl face ineficace datorită intervenirii unei împrejurări ulterioare încheierii sale și care este independentă de voința autorului actului juridic.

Curtea Constituțională, prin Hotărîrea nr.19 din 29.04.99 privind controlul constituționalității prevederilor art.2 alin.(2) și art.52 din Legea bugetului pe anul 1999 nr.216-XIV din 12 decembrie 1998 a statuat că, "actele normative devin caduce (își încetează acțiunea):

- în cazul expirării termenului de acțiune a actului (în cazul în care un asemenea termen este expres prevăzut);

- în legătură cu emiterea unui nou act normativ, ce substituie actul normativ anterior;

- în temeiul unei stipulări exprese a legiuitorului privind abrogarea actului normativ în cauză.

Astfel, prin prisma celor invocate, după intrarea în vigoare a Codului rețelilor de gaze naturale, *Regulamentul privind rețelele de gaze naturale se va considera abrogat*, din care considerente propunem substituirea cuvintelor "*devine caduc*" cu cuvintele "*se abrogă*";

- **alin.(10)**, termenul de "*1 ianuarie 2016*" urmează a fi înlocuit cu un termen rezonabil, spre exemplu, de 1-2 luni de la intrarea în vigoare a legii, pentru ca operatorii sistemelor de distribuție să reușească să finalizeze separarea funcțională, legală și contabilă în conformitate cu principiile stabilite în lege;

- la **alin.(22)** se prevede că, *în cazul discrepanțelor sau al contradicțiilor între prevederile prezentei legi și prevederile altor legi care reglementează activitățile*

din sectorul gazelor naturale sau orice alte activități conexe, se aplică prevederile prezentei Legi. Considerăm că această normă urmează a fi exclusă și respectiv, reținem că potrivit art.72 din Constituție și articolele 6 și 7 din Legea nr.780/2001, Parlamentul adoptă 3 categorii de legi: constituționale, organice și ordinare, iar în dependență de caracterul normelor cuprinse, actele legislative se împart în acte legislative generale, speciale și de excepție.

Referitor la aplicabilitatea normelor juridice, art.6 alineatele (3), (4) și (7) din Legea nr.780/2001 prevăd următoarele:

- în caz de divergență între o normă a actului legislativ general și o normă a actului legislativ special cu aceeași forță juridică, se aplică norma actului legislativ special;

- în caz de divergență între o normă a actului legislativ general sau special și o normă a actului legislativ de excepție cu aceeași forță juridică, se aplică norma actului legislativ de excepție;

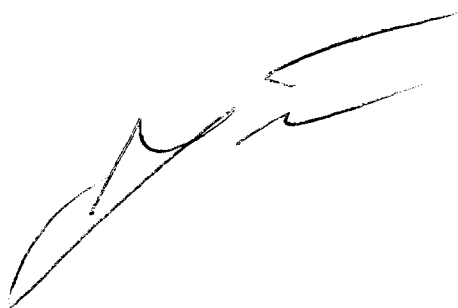
- în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

- În aceeași ordine de idei, propunem includerea în acest capitol a unor norme:

- privind păstrarea valabilității actelor normative emise în temeiul Legii cu privire la gazele naturale nr.123-XVIII din 23.12.2009, cu excepția prevederilor contrare prezentei legi pînă la adoptarea cadrului de reglementare;

- ca ar reglementa situația litigiilor în curs de examinare și efectele legii după adoptare.

Fără a diminua importanța și necesitatea proiectului de lege, considerăm că, acesta necesită a fi revăzut prin prisma obiecțiilor invocate, iar oportunitatea adoptării este o prerogativă a Parlamentului.

**Șef Direcție
Ion Creangă**